

DÖVAS

församlingsblad

3 • 2013

DÖVPRÄSTERNA

I EVANGELISK-LUTHERSKA KYRKAN I FINLAND

BORGÅ DISTRIKT: Maria Lindberg Hamngatan 9 00161 Helsingfors Mobiltelfon: 050-3427129 e-postadress: maria.lindberg@evl.fi	ST: MICHELS DISTRIKT: Seppo Laukkanen Mikkelin hiippakunnan tuomiokapituli Kirkkokatu 10 (PL 122) 50101 Mikkel Mobiltelfon: 050-3559819 e-postadress: seppo.laukkanen@evl.fi
HELSINGFORS DISTRIKT: Elina Jokipaltio Bulevarden 16 B (PB 142) 00121 Helsingfors Mobiltelfon: 0400-605129 e-postadress.: elina.jokipaltio@evl.fi	ULEÅBORGS DISTRIKT: Urpo Luukkala Ojakatu 1 90100 Oulu Mobiltelfon: 044-7555554 e-postadress: urpo.luukkala@evl.fi
ÅBO DISTRIKT: Petri Majatie Tavastgatan 13 20500 Åbo Mobiltelfon: 0400-824039. e-postadress: petri.majatie@evl.fi	HELA LANDET / KYRKOSTYRELSEN: Riitta Kuusi Hamngatan 11 (PB 185) 00161 Helsingfors Mobiltelfon: 050-3006353 e-postadress: riitta.kuusi@evl.fi
LAPPO DISTRIKT: Marja Saukkonen Kauppakatu 19 C, 3. krs. 40100 Jyväskylä Mobiltelfon: 0400-241401 e-postadress: marja.saukkonen@evl.fi	DE DÖVAS MISSION: Inkeri Vyyryläinen Västerlånggatan 22 A 20100 Åbo Mobiltelfon: 045-3186377 e-post: inkeri.vyyrylainen@kuurojenlahetys.fi

Pämbild: Hannele Rabb

Dövas församlingsblad /årgång 34

Adress: Hamngatan 9, 00161 Helsingfors

Ansvarig utgivare: Maria Lindberg

Redaktion: Olof Ahlskog, Janne Kankkonen, Maria Lindberg, Hannele Rabb, Eva Sahlström och Rolf Westerlund

Layout och illustrationer: Hannele Rabb

Utgivare: Kyrkans central för det svenska arbetet/diakoni och samhällsansvar

Dövprästens hemsida: <http://www.evl.fi/kcsa/ads/dovarbetet.hmt>

Print: Unigrafia, Helsingfors

ISSN 0359-0445

Hej, läsare!
Skicka in texter till
nästa nummer före
1.11.

"Du är bäst på att vara du"

Gud skapade människan till sin avbild, till Guds avbild skapade han henne. Som man och kvinna skapade han dem.1.../ Gud såg att allt som han hade gjort var mycket gott. 1 Mos 1: 27; 31

När har du senast känt dig vacker eller varit glad över något du lyckats med? När har du senast berättat för någon hur bra eller snygg hon eller han ser ut? När har du senast gett någon beröm, eller fått det själv?

Det låter kanske ytligt men det är viktigt att ge beröm. Det kan faktiskt vara livsviktigt att få bekräftelse och få höra att man är bra precis sådan som man är. Att man inte behöver vara på ett visst sätt för att vara lämplig. Att ge beröm är dessutom aldrig bort från en själv. Men det är minst lika viktigt att berömma sig själv, att vara nöjd med sig själv.

Ibland känns det lättare att se det goda hos andra än hos sig själv. Framför allt kvinnor kan ha svårt att våga erkänna att de är bra på något. Det finns något som kallas Jantelagen, som säger att man inte skall tro att man är bättre än någon annan. Alltför många lever efter den lagen och är alltför blygsamma. Kanske de är rädda för att de uppfattas som skrytsamma. Skryta skall man inte göra. Istället bör man försöka finna "den gyllene medelvägen". Det gör man genom att man slopar Jantelagen och ger plats för "Den Goda Självkänslan". En god självkänsla innebär att det är lov att gå med hög buret huvud och vara nöjd med sig. Det betyder inte att vi anser oss vara bättre än andra. Den goda självkänslan innebär att vi vet att vi är lika bra som andra och har rätt att vara sådana som vi är, utan att se ner på andra. I stället kan vi ge varandra beröm utan att känna oss själva mindre värda. Vi kan alltså uppmuntra varandra att vara nöjda med oss själva. Det gör vi genom beröm.

Låt oss nu fundera på vad Gud sade då han skapade världen och människorna. Gud såg på det han hade skapat och "såg att det var mycket gott". Det betyder att Gud skapat oss människor så som han vill att vi skall vara. Han ser på oss och är nöjd med det han skapat. Gud ser oss var och en. Han har skapat dig precis sådan han vill att just du skall vara. Han kunde ha gjort dig längre eller kortare, ljushårig eller mörkhårig, men gjorde dig precis sådan som du är. Han gav dig exakt de kunskaper du är bra på. Det är onödigt att jämföra sig med andra, utan i stället vara glad över det just du är duktig på. Vi har alltså rätt att vara nöjda med oss själva. Gud har en uppgift för just dig, som ingen annan kan göra lika bra som just du gör. Håll alltså huvudet högt och var nöjd med just det du är bra på! För att säga som en av mina vänner brukar säga: "Du är bäst på att vara du".

*Maria Lindberg,
dövpräst*

Nattvarden

– vad består den av, egentligen?

I nattvarden möts Kristus och människan på ett väldigt påtagligt sätt. Helt konkret består nattvarden av små bröd, alltså oblater, och vin. Nattvarden, fram för allt nattvardsvinet, brukar väcka många frågor. Vanliga frågor är: Vad det är för slags vin man får? Vilken alkoholprocent har vinet? I denna text svara jag på de frågorna och några fler, så som varför vi firar nattvard.

Brödet

Det lilla vita runda bröd som vi äter vid nattvarden kallas oblat. Nattvardsbrödet bör vara bakat på vete. Orsaken till att det är osyrat, och sålunda platt, är att nattvarden instiftades på "Det osyrade brödets högtid". Brödet kan vara jäst, men oblat är vanligare. Förutom de små oblaterna, som varje nattvardsgäst får en av, kan man också använda ett större bröd, ett så kallat prästbröd, som man bryter delar av och delar ut till var och en.

Nattvardsbröd bakas endast på ett ställe i Finland, på Diakonissanstalten i Helsingfors. Diakonissanstalten började baka nattvardsbröd år 1926. Oblaterna består endast av vatten och mjöl. Nattvardsbrödet gräddas kort tid i små former, som ger dem deras runda form. Samtidigt bildas det en bild av ett krucifix, alltså bilden av Jesus på korset, på oblaten. Då bröden gräddats färdigt ska de ångas för att inte falla i bitar. Brödet skärs för hand loss från formerna.

Vinet

Nattvardsvinet kan både innehålla alkohol och vara alkoholfritt, men i båda fallen bör det vara gjort på druvor. Det vin som ofta används vid nattvarden heter Kyrkvin. I Finland kan man köpa Kyrkvin från Sjömanskyrkan. Vinet är spanskt och av typen Malaga. Alkoholprocenten är 15% men vinet kan spädas ut med hälften vatten, om man vill ha det svagare. Orsaken till att vinet har en hög alkoholprocent är att det skall gå att dricka länge efter att flaskan öppnats.

Kristi kropp och blod för dig utgivet

Brödet och vinet behåller sin form och smak under hela gudstjänsten. Nattvarden blir en helig handling, ett sakrament, då Guds ord och nattvardselementen möts. Det sker då prästen välsignar brödet och vinet med följande ord ur 1 Kor.11: 23-25:

"Den natten då Herren Jesus blev förrådd tog han ett bröd, tackade Gud, bröt det och gav åt sina lärjungar och sade:

"Tag och ät, detta är min kropp som offras för er. Gör detta till minne av mig."

Likaså tog han bägaren, tackade Gud och sade:

"Drick av den alla. Denna bägare är det nya förbundet genom mitt blod, som blir utgjutet för många, till syndernas förlåtelse. Var gång ni dricker av den, gör det till minne av mig."

Vid de här orden blir brödet och vinet Kristi verkliga kropp och blod. Hur det sker utan att brödet och vinet byter utseende, det är trons mysterium, Guds hemlighet. Det betyder att den som i äter nattvard får en del av Jesus i sig.

Eftersom Kristus finns i brödet och vinet också efter nattvarden, så uppstår frågan vad man skall göra med det som blir över. Det är inte okej att slänga vinet, och sålunda också Kristus, i vasken. Förr hällde man vinet vid kyrkans stenfot, men detta nämns inte längre i handboken. Ett godtagbart alternativ är att de som medverkat i gudstjänsten äter upp resten av nattvarden efter mässan. Alternativt kan det sparas för t.ex. sjukbesök. Viktigt är då att de välsignade elementen inte blandas med de redan välsignade elementen. Brödet och vinet behöver bara välsignas en gång.

Varför firar vi nattvard

Jesus instiftade nattvarden då han för sista gången åt middag med sina lärjungar. Vi äter nattvarden för att visa att vi tror på Jesus och att vi minns allt vad han gjort för oss. Då vi tror på Jesus får vi syndernas förlåtelse och evig liv. Nattvarden är också en gemenskapsmåltid. Då vi tar emot nattvarden kan vi tänka att himlen är öppen och att vi har en kontakt med de som är i himlen. Det är därför altarringen är en halvcirkel. Den andra delen av altarringen är i himlen, dit också vi en dag kommer tack vare allt det vi får genom Kristus i nattvarden.

Text och foto: Maria Lindberg

Källor:

Puheen iltapäivä. Öylätti valmistuu suomalaisena käsitöinä. <http://lareena.yle.fi/radio/1876339> (28.3.2013) Tjana Herren med glädje.Handledning för högmässan. Evangelisk-lutherska kyrkan i Finland. Kyrkostyrelsens publikationer 2012:1. Borgå: Bookwell oy

Dövprästen hälsar

Det är höst igen. Hösten är en vacker tid. Löven lyser i många granna färger, rött, gult och orange. Under vackra dagar är luften smått kylig och himlen klarblå. Jag tycker om att promenera på hösten och njuta av de vackra färgerna. Kanske någon av er också gör det. Då känns livet lätt och glatt. Jag önskar att det alltid skulle vara så.

Men det finns också andra dagar. Dagar då himlen är grå av alla regnmoln. Kvällarna blir allt mörkare och mörkare. De regnvåta gatorna stjälar allt ljus. På orter som saknar gatlyktor är det ännu mörkare. Då känns inte livet lika lätt och glatt. Kanske du saknar någon att prata med. Jag hoppas du har en god vän du kan teckna med. Men jag talar också gärna med dig. Om glada och sorgliga ämnen. Om frågor kring tro och vardagen. Om smått och stort.

Mig får ni ta kontakt när som helst. Ni når mig via skype antingen under mitt skypenamn **maria.lindberg22** eller med mitt vanliga namn. Ni kan också skriva till min epostadress maria.lindberg@evl.fi eller ett sms till numret 050-3427129. Jag kommer också mycket gärna och hälsar på er! Var inte rädda att ta kontakt! Jag önskar er en skön och välsignad höst!

Jubiléer i Jakobstad

Tidningen fick in två texter om det innehållsrika veckoslutet i mitten av juli i Jakobstad. Läs både Anita Hellöres och Olof Ahlskogs berättelser.

Jakobstads Nejdens Döva r.f. fyller 90 år

Lördagen den 13 juli samlades omkring 90 gäster i Jugend Home Hostel i centrala Jakobstad för att fira föreningens 90-åriga tillvaro.

Festen inleddes med uppvaktning från föreningar och privatpersoner både från Finland och Sverige. Flera styrelsemedlemmar och anställda från Finlands Dövas Förbund och Finlandssvenska Teckenspråkiga r.f. var även representerade. Efter öppningstalet av föreningens ordförande Sirkka Sandström och servering av sallad föreläste Anita Hellöre, Leksand Sverige, om både föreningens och dövskolans historia. När varmrätten har serverats höll Markku Jokinen, verksamhetsledare hos Finlands Dövas Förbund, ett festtal som blev mycket uppskattat av publiken då det innehöll tillbakablickar och framtidsvisioner för finlandssvenskarnas språk, kultur och identitet. Därefter var det fritt fram för alla att ställa sig på podiet och berätta om sina minnen, intryck och upplevelser med det finlandssvenska kulturen. Flera av dem t.ex. Antero Janhonen, Tammerfors, berättade att han

Jakobstads Nejdens Döva r.f.s styrelse: Arla Hellöre, Alf Bjong, Ole Sandström, Astrid Bjong, Robin Hänninen och Sirkka Sandström.

Middagsgäster på 90-årsfesten. Närmast kameran: Anna-Maria Slotte med sambo.

som är helt finskspråkig har fått nya och värdefulla kunskaper som han tar med sig hem.

Innan kaffe med tårter serverades gjorde Robin Hänninen en vacker och poetisk tolkning av språkets och bygdens betydelse för människorna. Som avslutning stod vi alla upp och tecknade "Vårt Land".

Dövstumskolan i Jakobstad/Pedersöre 150 år

För 150 år sedan startades en dövskola med bistånd av kejsaren och Åbo stift med årliga anslag. Anna Heikel och hennes syster Selma ansvarade för undervisningen de första åren innan en döv lärare, Lorentz Eklund, anställdes. Sedan fungerade Anna även som föreståndare för skolan. Hon efterträddes av Maria Kahelin som i sin tur efterträddes av Petter Stade, vars hustru Ester var lärare på dövskolan. Vid jubileumsdagen den 14 juli samlades 80 personer vid Anna och Selma Heikels gravar invid Pedersöres kyrka där Bror-Erik Majors, Vasa, höll ett kort minnestal. En blombukett nedleades och en tyst minut för att hedra deras minne. Därefter fortsatte gruppen till den äld-

re delen av Jakobstads gravgård där Petter och Ester Stade och Lorentz Eklund har sina sista viloplatsar. Efter att ha betygat vår vördnad över dem medelst tal, blombukett och tyst minut samlades gästerna i församlingscentret och blev bjudna på köttsoffa och smörgåsar. Mätta och nöjda fortsatte de till Hällsand där församlingshuset öppnade sina portar för alla som vill lyssna på Birgitta Wallviks föreläsning om Jakobstads dövskola. Efter en stunds paus tog dövprästen Maria Lindberg över och ledde en festgudstjänst med nattvardsgång. Innan kaffe med dopp serverades var det Anna Maria Slottes tur att redogöra sin forskning kring temat: Ingen dövskola – dövas identitet? Stärkta av kaffe med dopp för alla hemåt, nöjda och glada efter två innehållsrika dagar.

Text: Anita Hellöre

Foto: Anita Hellöre och Maria Lindberg

Hjärtligt tack till er som kom ihåg oss och uppvaktade oss och ett stort tack till alla som kom och firade med oss 13–14.7.2013!

Jakobstads Nejdens Döva rf

Sommarfest i Jakobstad 13-14.7.2013

Det var stort och händelserikt program i Jakobstad under juli månad. Det var ett innehållsrikt veckoslutsprogram, med allt på en gång. Först var det DHBS' program vid sommarvillan i Solsand och sedan firade Jakobstads Nejdens Döva rf 90-årsfest. På söndagen firades Jakobstads Dövstumskolans 150 årsfest.

På lördag förmiddagen for vi, familjen, till Jakobstads Nejdens Dövas sommarställe Solsand. Där ordnade DHBS, Dövas och Hörselskadade barns Stöd-förening rf, ett barn- och familjeprogram. Det kom några nya familjer med små döva/hörselskadade barn och många gamla bekanta som har varit med förr. Gun-Britt Westerlund och Hannele Rabb ordnade

Blomsternedläggning vid dövstumslärare Anna Heikels grav vid Pedersöre kyrka. Gravstenen syns inte i bild.

Dövpräst Maria Lindberg höll gudstjänst ute i det gröna.

program åt alla barn. De fick pyssla olika och färgglada prylar av cernit, ex. stjärnor, gummor, djur, osv forts.

Brita Edlund hjälpte barnbarnen att forma leran.

medan föräldrarna kunde diskutera tillsammans med de äldre döva. Vi fick äta god pizza och dricka saft och kaffe med dopp.

Senare på eftermiddagen for vi till Jugend Home Hotel som finns i Jakobstad. Vi blev överraskade över att det kom många gäster, ca. 90 personer, alltså många döva och några hörande, på Jakobstads Nejdens Dövas r.f. 90-årsjubileumsfest. Några av dem kom från Sverige, södra och norra Finland. Vi åt god mat på kvällssupén och träffa varandra och lyssna på de personer som höll tal.

På söndag förmiddag for vi och många döva till Pedersöre begravningsplats för att hedra de dövstum-lärare som har grundat Jakobstads Dövstumskola för 150 år sedan. Efter det for vi till församlingens hus på Hällsand som ligger nära Solsand. Där berättade Birgitta Wallvik och Jussi Raisio om dövstumskolans historia. Dövprästen Maria Lindberg ordnade en natt-

"Dövstumslärarynnan" Anna Heikels grav finns vid Pedersöre kyrka och döva läraren Lorentz Eklunds grav vid Jakobstads begravningsplats.

Elin Westerlund tecknade en förbön på gudstjänsten.

Cecilia Hanhikoski och Elina Blundin.

vardsgudstjänst åt oss alla. Över 80 personer deltog i denna gudstjänst. Vädret var mulet och det blåste ganska kallt men alla var på gott humör för att de deltog i olika program.

Ett stort TACK till alla som har ordnat en händelserik helg åt oss alla: styrelsemedlemmarna i DHBS som ordnade familjeträff. Speciellt tack till Ulla Pelto som tillsammans med styrelsemedlemmarna i Jakobstadsnejdens döva rf och några anställda i Dövas förbund ordnade programmet. Samt till programledare Bror-Erik Majors. Också Tack till dem, som har berättat om dövas historia och de övriga talarna, alltså Sirkka Sandström, Markku Jokinen, Anita Hellöre, Birgitta Wallvik, Anna-Maria Slotte och till sist Robin Hänninen som tecknade vackert poetiskt teckenspråk och dövprästen Maria Lindberg som har ordnat gudstjänst.

Text: Olof Ahlskog

Foto: Olof Ahlskog, Maria Lindberg och Hannele Rabb

Över 80 personer deltog i utombusgudstjänsten vid Hällsand.

Valdemar gick i dövskolan i Jakobstad

Min pappas föräldrar emigrerade från Yttermark i Närpes till Amerika men pappa kunde inte följa med för han fick scharlakansfeber. Han skulle resa senare med sin moster men när han blev döv måste han stanna i Finland. Han blev uppfostrad av sina morföräldrar, Carl Johan och Maria Pellfolk. Maria brukade säga att hon hade 13 barn, om hon räknade med Valdemar (min pappa) i barnaskaran. Han var bara 8 år yngre än hennes yngsta son.

Hans morfar Carl Johan var en mycket anlitad skrivare. Han skrev brev åt folk och papper till myndigheter. I Borgå dövskolas arkiv finns brev från elevernas föräldrar som han skrivit, bl.a. det brev som han skrivit om att få min pappa till dövskolan.

Min pappa började i Borgå dövskola år 1908 men när han inte började tala flyttades han till dövskolan i Jakobstad år 1910. Där gick han till år 1916. Efter dövskolan skickade hans morfar honom till en snickare i Vasa för att lära sig snickaryrket.

Jag har först senare kommit att tänka på att min pappa hade tur som kom till dövskolan i Jakobstad som var en skriv- och teckenskola och där man alltså fick teckna. Dövprästen Lauri Paunu sa en gång att de elever som på min pappas tid gick i dövskolan i Jakobstad skrev en bättre svenska än de som gick i Borgå dövskola som var en oralistisk skola. Min pappa skrev bra svenska och när jag var liten behövde jag tolka bara om den hörande inte kunde svenska. Annars klarade han sig med att skriva, jag skulle bara vara med för säkerhets skull. Han studerade en kurs i svenska, en i matematik och en i engelska vid brevskolan Hermods i Sverige. Han behövde ju engelska för att kunna brevväxla med sina systrar i USA. Skolan i Jakobstad måste annars också annars ha gett en bra grund. Jag har ännu kvar psykologiböcker som han läste som vuxen: *Karaktärens omdaning*, *Det omedvetna i normalt och sjukt själsliv* och *Handstilens psykologi*. En gång sa han att om han inte hade varit döv så skulle han ha blivit läkare och han hade en tjock läkarbok som han tittade i om någon av oss blev sjuk.

Han berättade inte så mycket om skolan, inte min mamma heller som gick i dövskolan i Kuopio.

De elever som år 1916 utdimitterades från dövskolan i Jakobstad. Valdemar sitter i första raden, andra från höger.

Jag minns att vi en gång när jag var liten gick i en stad – det måste ha varit Jakobstad, för han tecknade: "Haft skola". En annan gång var vi tillsammans till Åvik där vi träffade hans lärarinna. Det måste ha varit Maria Andersson och jag minns att de tecknade med varandra. Och jag visste att han var klasskamrat med Örn i Helsingfors som vi umgicks mycket med.

Han hade jättestora händer och jag förstod inte hur han kunde teckna så vackert med så stora händer. Jag kunde titta hur länge som helst när han tecknade. Ofta sa han att mamma tecknade fel – kanske för att hon gått i en oralistisk skola.

När jag var i Yttermark som krigsbarn och senare på skolloven brukade pappa komma dit på sin semester. Då pratade han alltid i timmar med två dövblinda som bodde i grannhuset. När jag en gång frågade hur kan kunde teckna med dövblinda sa han att dövskolans stora pojkar alltid skulle tolka åt dövblinda Frans Lejon. Det fanns ingen dövförening då i Jakobstad så det måste ha varit i andra sammanhang.

Under skoltiden hette min pappa Pellfolk som sin morfar men när han blev myndig ändrade han namnet till Mattsson. Det var det namn som hans pappa använde i USA. År 1956 upptäckte vi – jag minns inte hur – att pappa enligt kyrkböckerna hette Wallvik och då ändrade vi namnet. Jag minns ännu hur han en hel kväll satt och övade sin nya namnteckning. Han hade tidigare skrivit J. Vald. Mattsson, men nu blev det Joh. V. Wallvik. Varför det har jag ofta undrat? Var det för att hans morfar alltid undertecknade det han skrev C. J. Pellfolk.

Text: Birgitta Wallvik

Döva från Uleåborg på besök i Vasa

Det är något särskilt med händelser då en massa människor samlas. Framför allt de gånger då många döva samlas. Tisdag 4.6.2013 var en sådan dag. Då samlades det i Vasa döva från olika språkgrupper och städer. Döva från Uleåborg och Vasa möttes och tecknade både på finskt och finlandsvenskt teckenspråk.

På kvällen ordnades en nattvardsgudstjänst. I den samarbetade dövpräster Marja Saukkonen, Urpo Luokkala och Maria Lindberg kring temat Tre-nighet. Marja predikade och berättade med hjälp av en blomma, ett kors och ett ljus om Guds tre personer: Fadern, Sonen och den Heliga Anden. Förutom dövpräster så tecknade också några andra personer bl.a. psalmerna. Det var roligt och berikande att vi var

många som tecknade. Gudstjänsten kändes verkligen som något där alla var med.

Diakon Johanna Båtman hade ordnat med både salt och sött till kyrkkaffet. Hela församlingssalen var full av glada människor som tecknade med varann. Det skedde många glada möten. Kanske någon träffade någon döv de inte tidigare tecknat med. Åtminstone jag träffade många människor jag inte tidigare sett. Samarbetet gjorde mig glad och jag hoppas att det blir fler sådana här träffar.

Kvällen började skymma men ingen ville gå hem. Jag hoppas och tror att alla hade en rolig kväll.

Text och foto: Maria Lindberg

Glada herremän: Kaarlo Kynkäänniemi, Alf Bjong och Boris Ström längst fram, Kauko Hökelä lite längre bak.

Döva från Vasatrakten och från Uleåborg vid kyrkkaffet.

Söta babytossor stickade av Marja-Leena Lehtonen.

Grytlappar att sätta över kastrullocket. Stickade av Ansa Miely.

Dövas mission på Missionsfesten i Helsingfors

Missionsfesten 7–9.6.2013 i Helsingfors mässhall var ett glatt och livfullt evenemang. I år var Missionsfesten tvåspråkig och dess svenska namn var ”Du har ett uppdrag”. Det betydde att alla har vi ett uppdrag att vara Guds händer på jorden, att hjälpa den som behöver det mest. Mässcentret var fyllt av människor från olika länder, språkgrupper och kulturer. Där fick man känna att alla lever på samma jordglob och alla är lika värdefulla.

De dövas mission var givetvis också representerad. Bordet, som var fullt av handarbeten och kokböcker av olika slag, stod placerat på en bra plats. Många

människor stannade för att ta en titt eller prata några ord. Det var roligt att prata med hörande som hade besökt dövskolorna i Tanzania.

Jag deltog inte själv i något teckenspråkigt program utan stod endast vid försäljningsbordet. Jag tittade bara snabbt in i rummet där Viittova lähetys (Den tecknande missionen) med Inkeri Vyyryläinen som programledare höll till. Till min glädje såg jag att det var många deltagare i rummet. Alla vi har ett uppdrag.

Text och foto: Maria Lindberg

Rättelse:

I Dövas församlingsblad 2/2013, s. 10 nämns fel namn i bildtexten: Leila Sanssi är det rätta namnet.

Döpt

Emilia Ida Kivelä, Åbo
född 11.6. 2013
döpt: 17.8. 2013
Föräldrar: Petri ja Tiina Kivelä

Avlidna

Paavola Usko Johannes
född 16.6.1932 i Soini
död 23.8.2013 i St. Karins

Aune Maija Elina Raisio
född 23.5. 1924 i S:t Michel
död 27.2. 2013 i Åbo

Elsa Ring, f. Saarela
född 12.6. 1935 i Haapajärvi
död 22.4. 2013 i Lestijärvi

Pekka Juhani Piiparinen
född 30.8. 1948 i Kuusijärvi
död 20.1. 2013 i Åbo

Marja-Liisa Niemelä, f. Klemettinen
född 21.8. 1932 i Kuopio
död 2.4. 2013 i Vasa

Hans Nyberg
född 20.6. 1937
död 10.1. 2013 i Hyvinge

Esko Ilmari Sundvall
född 21.2.1942 i Konnevesi
död 31.3. 2013 i Storkyro

Sisko Wickholm, f. Matinlassi
född 5.5. 1944
död 9.1. 2013 i Åvik

Lea Mirjam Haapanen
född 19.4. 1928 i Helsingfors
död 8.3. 2013 i Kervo

Sirpa Terhikki Kallio
född 21.3. 1943 i Björneborg
död 28.2. 2013 i Åbo

Händelsekalender

- 5.11. kl. 18 Nattvardsgudstjänst i Trefaldighetskyrkan, Vasa.
- 16.11. kl. 10 Teckenspråkig nattvardsgudstjänst i samband med Dövas stiftsdagar. Plats: Lunda-gatans kapell, Borgå (gudstjänsten öppen för alla!)
- 1.12. kl 15 Tvåspråkig adventsmässa i Myrbacka kyrka, Vanda.
- 17.12. kl. 18 Julgudstjänst i Lilla församlingssalen (Skolhusgatan 26), Vasa.
- 18.12. kl. 18 Julgudstjänst i Lilla kapellet, Församlingscentret, Jakobstad.
- 21.12. kl. 13 Julgudstjänst i Karis kyrka.

Julvandring på Vivamo tolkad till teckenspråk

Tid: Lördag 7.12. kl. 13 (Man bör vara på plats senast kl 12.30)
Pris: 12 €/pers., under 3 år gratis.
Tolkar: Eero Enqvist och Susanna Bussman-Virta.

Vandringen räcker ca 1 timme och avslutas med en nattvard i kyrkan.
Vi vandrar utomhus, så klä varmt på dig.

Foto: Seppo Paldanius

Lunch:
10,50 €/vuxen
5,50 €/ barn (3-12 år).

Gröt efter vandringen:
4 €/vuxen
3 €/barn

Kaffe med dopp efter vandringen:
3,50 €/vuxen
2,50 €/barn.

Reservera det du önskar äta då du anmäler dig.

Anmälning senast 13.11. till diakon Leena Syvälahti/ Lohjan seurakunta sms. 044-3284300 eller epost leena.syvalahti@evl.fi
www.vivamonraamattukyla.fi

Invid Ölandsbron över Kalmarsund ligger flera moderna bostadsområden.

Eketorps borg är Sveriges enda totalt undersökta och rekonstruerade fornborg. Den är ett av Ölands mest uppskattade besöksmål.

Sommarresa till Öland

I somras deltog jag i en resa till Öland. Min syster Iwe var reseledare för 37 deltagare. Vi åkte med Vikinglinjens nya färja Grace, som drivs med gasmotorer. Den gick så tyst så man märkte knappt alls av motorerna på sträckan Åbo-Stockholm.

Efter frukost for vi till Vimmerby, till Astrid Lindgrens värld. Vi såg en mycket fin utställning om författarinnan och vandrade runt i hennes barndomshem. En mycket vacker plats med bl.a. stora gamla träd, trots att våningshusen står strax intill.

Vi besökte Öland under två hela dagar. Första dagen åkte vi söderut genom många små vackra byar. Vi åkte längs "landborgen", den höga strandvall som löper längs öns västra sida och som består av god jordbruksmark. Där växte på många platser mycket kraftig fodermajs, som malas ner till massa och ges åt djuren.

Ölands största sevärdhet är naturparken Stora Alvaret som är ett 37 kilometer långt och 15 kilometer brett område med speciell jordmån. Området är en fjärdedel av hela öns yta. Området består av hedmark, utan träd. På området blommar speciella blommor som finns bara här.

På vägen ner mot Ölands sydspets med fyren Långe Jan åkte vi via Kastlösa kyrka, en av öns modernare kyrkor, invigd 1856. Kyrkan, liksom de flesta andra kyrkor och många gårdar omges av mycket fina stenmurar.

Efter besöket i den gamla borgen Eketorp åkte vi tillbaka till Kalmar. Igen fick vi njuta av den fina utsikten från Ölandsbron, som blev klar år 1972. Bron är 6 072 m lång, med en segelfri höjd på 36 m, bred-

den är 13 m med 4 filer: här får man inte cykla, men nog åka med traktor. På eftermiddagen hann vi ännu med en guidad båttur runt Kalmar då vi åkte under många broar och fick böja huvudet mellan knäna för att rymmas under.

Vår andra besöksdag på Öland gick norröver, bl.a. till Ölands landskapsmuseum Himmelsberga, Byrums raukar där vi också kunde simma på en lång sandstrand. Dagen avslutades med ett besök på kungens sommarslott Solliden och i Kungens café Kaffetorpet. Både omgivningarna kring Kaffetorpet och trädgården på Solliden är mycket vackra och välskötta. Hela kungens område omfattar 90 ha, så det är bara en liten del som besökarna får se.

Vakterna var på plats och kungaflaggan vajade, så vi visste att kungen var hemma. Efter rundvandringen kom vi tillbaka till paviljongen vid porten där det också finns en slottsbutik. Vår tid var snart slut och alla andra hade redan hunnit lämna butiken förutom jag och guiden – och då plötsligt står de där Kung Carl Gustaf och Drottning Silvia! Jag tog snabbt fram min kamera och frågade om jag får ta en bild av kungaparet och guiden. Alla nickade jo, varsågod – och jag tackade och visade fram min arm med det svarta armband med texten Teckenspråkig som jag köpt på Dövas dag i Stockholm. Drottning Silvia svarade mig med att teckna tack, hon lär kunna teckenspråk. Min dag fick ett jättefint slut och alla i bussen blev lite avundsjuka när de fick höra vilken tur jag hade haft!

Text: Rolf Westerlund & Iwe Ekström

Foto: Rolf Westerlund

Adressförändring / Ny prenumerant

Fyll i och skicka in blanketten om du flyttar eller om du vill få Dövas församlingsblad.

Namn: .....

Tidigare adress: .....

Ny adress: .....

Skicka blanketten till:

KCSA / Sonja Wacklin

PB 185

00161 Helsingfors

eller meddela dina uppgifter till: sonja.wacklin@evl.fi

Vill du veta var du kan gå på teckenspråkig gudstjänst?

Om du vill ha information till din mobiltelefon, e-post eller med vanlig post, fyll i blanketten och skicka den till:

KCSA / Sonja Wacklin, PB 185, 00161 Helsingfors

Skriv ditt namn för hand nederst på sidan. Underskriften är nödvändig, eftersom vi behöver ett skriftligt intyg på att du vill ge uppgifterna och att vi får hålla dem i ett register. KCSA kommer inte att använda ditt namn eller din adress till något annat än att informera dig.

Jag vill ha info om kyrkans verksamhet för teckenspråkiga till min mobiltelefon

e-post

Uppgifterna får sparas i KCSA:s register.

vanliga post

Namn:.....

Adress:.....

Mobiltelefon:.....

E-post:.....

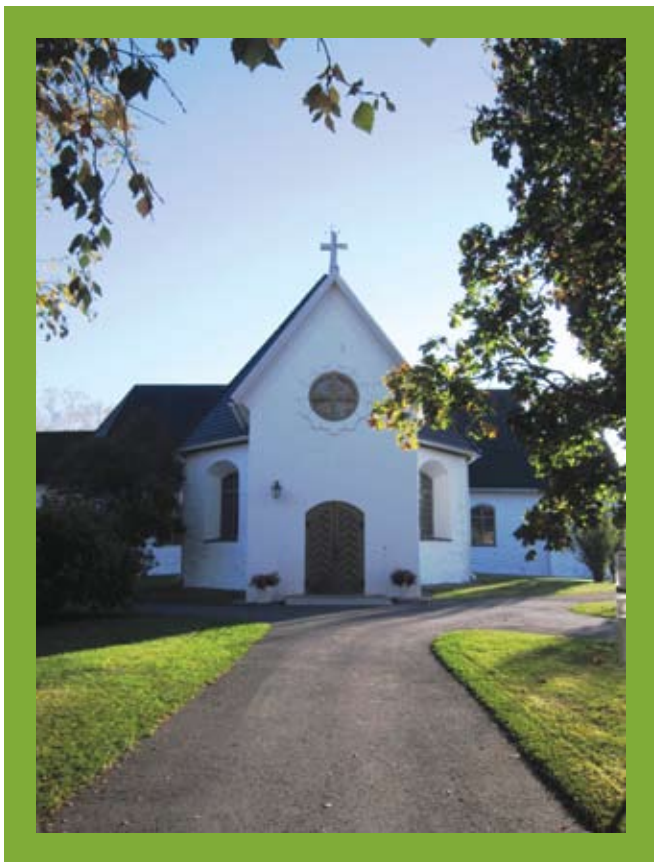
Min egen underskrift:.....

Fototävling!

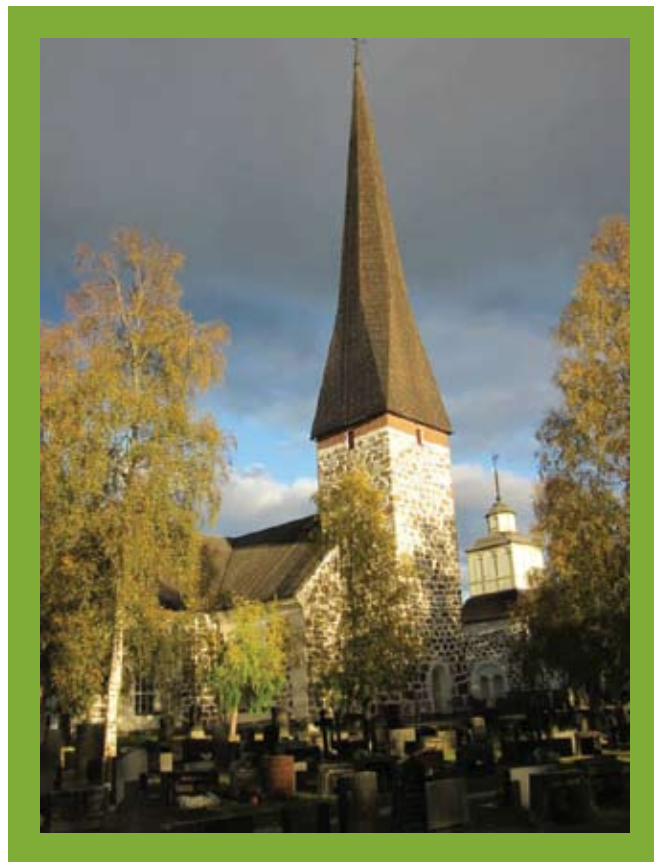
Ta den snyggaste kyrkbilden!

*Bidrag nr 4: Sankta Maria kyrka
Fotograf: Marja "Mökö" Forsén*

Sankta Maria Kyrka i Närpes har byggts ut flera gånger. Den äldsta delen är från 1435. Då var kyrkan bara en fyrkantig träbyggnad. År 1555 invigde biskop Michael Agricola kyrkan "jungfru Marie till ähro". Vid kyrkan finns också 150 kyrkstallar bevarade. I dem väntade hästarna medan folket var på gudstjänst. Som mest fanns det nästan 400 små stall.

*Bidrag nr 5: Pedersöre kyrka
Fotograf: Rolf Rak*

Pedersöre kyrka är en av Österbottens äldsta medeltida kyrkor. De äldsta delarna av dagens kyrka är från 1400-talet. År 1985 brann kyrkan. Den 65 m höga tornspiran, kyrktaket, altartavlan och orgeln förstördes. Kyrkan totalrenoverades och togs i bruk 1986. Kyrkan finns inte i Pedersöre kommun, utan lite utanför Jakobstad.

Tävlingen pågår under 2013. Vinnaren väljs i jultidningen. Vinnaren får ett hemligt pris. Delta du också i tävlingen och skicka in ett kyrkfoto! Mejla det till: maria.lindberg@evl.fi eller posta pappersfotot till: Maria Lindberg, Hamngatan 9, 00161 Helsingfors.